

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

INOVAČNÉ VZDELÁVACIE NÁSTROJE

Téma: „ŠETRENIE”

Tomasz Załona
Monika Makowiecka

I. Odôvodnenie výberu témy

Naša spoločnosť sa v priebehu posledných rokov stala oveľa bohatšou. Základná finančná gramotnosť je preto čoraz dôležitejšia. Umožňuje nie len kontrolovať (v rámci toho aj plánovať) výdavky, alebo úspory, ale tiež sledovať vlastný domáci rozpočet.

Vedenie domáceho rozpočtu je prvým krokom k prevzatiu kontroly nad vlastnými financiami, vďaka tomu získate vedomosti o úlohe finančných prostriedkov pri uspokojovaní potrieb. Je zároveň nástrojom na rozumné kontrolovanie úspor a dosiahnutie finančnej nezávislosti v budúcnosti.

II. Všeobecné vzdelávacie ciele

- ▶ Vytvorenie podmienok umožňujúcich formovanie materiálnej situácie žiakov, prostredníctvom stimulovania ich osobnej vynaliezavosti, ako aj rozvíjania schopnosti správneho disponovania s peniazmi.
- ▶ Dôležitým prvkom je tiež príprava žiakov na život v sociálnom prostredí, predovšetkým prostredníctvom rozvíjania schopnosti plánovania a rozhodovania o finančných zdrojoch.

III. Tematický rozsah hodín

1. Finančná motivácia
2. Zapisovanie výdavkov
3. Ideálny rozpočet
4. Tvoríme náš rozpočet
5. Systém obálok
6. Cvičenia

IV. Metódy vedenia hodín

- 1) Mini prednáška (na základe prezentácie)
- 2) Ilustračné materiály – interaktívny film
- 3) Práca pod vedením
- 4) Práca v skupine

1. Finančná motivácia

Rozpočet... Aká je vaša prvá myšlienka, keď počujete toto slovo?

1. Finančná motivácia

Najčastejšie odpovede na otázku, na čo slúži rozpočet?

- Nevie, čo je rozpočet – nevidím v tom zmysel.
- Nemám motiváciu, aby som tvoril rozpočet.
- Nevie, ako to urobiť?
- Nevie, ako kategorizovať výdavky.
- Mám nepravidelný príjem.
- Nevie, ako sa pripraviť na neočakávané výdavky.
- Výdavky si pravidelne nezapisujem a neviem, ako to urobiť.
- Nie na všetko dostávam bloček.
- Nevie, koľko by som mal minúť na jednotlivé kategórie.
- Mám dlhy a asi nemá zmysel plánovať rozpočet...
- Nevie, ako si vytvoriť rezervu na neočakávané výdavky.
- Zapisovanie výdavkov je časovo náročné.

1. Finančná motivácia

- Naozaj chcete míňať niekoľko desiatok eur na jedlo v meste?
- Naozaj sa oplatí kupovať ďalšiu vec, ktorú odložíte na policičku po týždni zábavy?
- Naozaj vám prináša radosť míňať peniaze na chvíľkové rozmazy?

Odpovede na tieto otázky sa menia, tak ako sa menia naše priority.

1. Finančná motivácia

Tri dôvody, pre ktoré sa oplatí vytvoriť a viesť si svoj domáci rozpočet:

- ▶ Aby ste mali pocit finančnej bezpečnosti. Dokonca aj vtedy, keď je Vaša finančná situácia ďaleko od ideálu, rozpočet vám pomôže mať situáciu pod kontrolou;
- ▶ Vďaka rozpočtu zistíte, ktoré oblasti vašich financií sú problematické. Uvedomíte si, kde míňate najviac;
- ▶ Rozpočet vám pomôže naplánovať systematické odkladanie peňazí na Vaše ciele.

2. Zapisovanie výdavkov

V čom spočíva problém “vajcia a sliepky”?

2. Zapisovanie výdavkov

... Nevedno od čoho začať.

To isté platí pre domáci rozpočet. “Nevieme, od čoho začať” -

To je najčastejšie uvádzaná príčina, pre ktorú netvoríme domáci rozpočet.

2. Zapisovanie výdavkov

Ľudia sa delia na tri skupiny:

- Prvá hovorí: “ak mám viesť domáci rozpočet, najprv si ho musím naplánovať. Neviem, ako to urobiť”.
- Druhá skupina, to sú osoby, ktoré tvrdia: “kým začnem plánovať, musím vedieť koľko teraz míňam”.
- Tretia skupina, to sú osoby, ktoré vo všeobecnosti nezaujímajú koľko míňajú a na čo. Kým majú peniaze, tak míňajú. Až keď im začnú chýbať, chcú niečo zmeniť.

2. Zapisovanie výdavkov

Začať od zapisovania výdavkov, alebo najprv je potrebné pripraviť si domáci rozpočet a potom ho až začať kontrolovať?

2. Zapisovanie výdavkov

- Ak sa chceme zbaviť našej finančnej nevedomosti, najprv musíme zistiť, ako na tom sme.
- Zistiť našu situáciu.
- Zistiť, koľko konkrétne zarábame a koľko míňame.

A na čo?

2. Zapisovanie výdavkov

- Počas dňa zbierame bločky, zapisujeme si výdavky, na ktoré sme nedostali bloček,
- Na konci každého dňa venujeme 5 minút na to, aby sme mohli rýchlo zhrnúť a kategorizovať naše výdavky a zistiť, aká je naša finančná situácia na konci každého dňa.

2. Zapisovanie výdavkov

Najťažšie sú začiatky.
Vydržte prvých 30 dní!

2. Zapisovanie výdavkov

- Prvý tip: nájdite si doma miesto, kde budete zhromažďovať všetky zozbierané bločky a zápisky.
- Druhý tip: zbierajte bločky. Vždy.
- Tretí tip: ak niekde nedostanete bloček, napr. na bazári, vytiahnite pero a kartičku, ktorú ste si predtým pripravili a zapíšte si, čo a za koľko ste kúpili.
- Štvrtý tip: pri zapisovaní výdavkov, na ktoré ste nedostali bločky – zaokrúhľujte sumy.
- Piaty tip: každý večer si nájdite 5-10 minút, počas ktorých zhrniete výdavky z daného dňa.
- A posledný, 6 tip: netrápte sa nad tým, že ste si zabudli niečo zapísať a nebudete si to vedieť pripočítať k výdavkom.

3. Ideálny rozpočet

Ako by mal vyzerat' ideálny rozpočet?

**Dobrý rozpočet je ako mapa, ktorá vedie k
Vaším finančným cieľom.**

3. Ideálny rozpočet

Klasický, vyvážený model rozpočtu predpokladá, že 50% našich príjmov netto by sme mali míňať na nevyhnutné výdavky, 30% na všetky rozmarny a zvyšných 20% šetriť, alebo použiť na splácanie dlhov.

3. Ideálny rozpočet

- ▶ Za nevyhnutné výdavky sa považuje nájom, energie, náklady na stravu, hygienické pomôcky, dopravu, poistenie a základné oblečenie.
- ▶ Rozmary sú zasa všetko, bez čoho sa dokážeme zaobiť: jedenie v reštauráciách, výdavky na relax (kino, divadlo atď.), knihy, televízia, oblečenie iné než základné.

3. Ideálny rozpočet

Zamyslite sa nad tým, ktoré kategórie nákladov sú pre Vás najdôležitejšie?

4. Tvoríme náš rozpočet

Jednoduchý rozpočet nám umožní naplánovať si každý mesiac naše zárobky a všetky naše pravidelné výdavky – ktoré platíme a jednorazové výdavky, ktoré plánujeme vynaložiť iba v aktuálnom mesiaci.

4. Tvoríme náš rozpočet

Domáci rozpočet si môžete pripraviť na papieri, môžete to urobiť aj napríklad v Exceli.

4. Tvoríme náš rozpočet

Kritéria, ktoré Vám môžu pomôcť rozhodnúť sa, či by ste mali začať investovať:

- Viete presne koľko mesačne zarábate a koľko míňate? – netýka sa to len pravidelných ale aj nepravidelných výdavkov?
- Sú vaše príjmy vyššie ako vaše výdavky? Viete, aký je váš finančný prebytok?
- Máte akékoľvek úspory, napr. sumu 250 €, ktorá vám umožní pokryť malé, neočakávané a nevyhnutné výdavky?
- Máte nejaké úspory, za ktoré by ste mohli prežiť od 3 do 6 mesiacov?
- Máte nejaké nesplatené spotrebiteľské úvery, pôžičky u známym, či iné dlhy?
- Máte pocit finančnej bezpečnosti?

5. Obálkový systém

Nie je umenie vytvoriť rozpočet jednorazovo.

Umením je viesť ho pravidelne a udržať finančnú disciplínu.

Dodržiavať limity stanovené vašim domácim rozpočtom a byť si priebežne vedomý toho, či ho prekračujeme alebo nie.

5. Obálkový systém

Pri platbe hotovosťou sa to dá celkom jednoducho kontrolovať – lebo vidíme, koľko peňazí nám ostalo v peňaženke.

Horšie je to v prípade, keď platíme kreditnou kartou – tam vieme, že limit je vysoký. Natol'ko vysoký, že najčastejšie môžeme minúť toľko, koľko chceme. Vďaka kreditnej karte sme menej ostražitý.

5. Obálkový systém

Ľuďom, ktorí nedokážu šetriť sa odporúča, nepoužívať kreditné karty a začať platiť debetnými kartami alebo hotovosťou.

Bolo dokázané, že osoby, ktorým bolo umožnené platiť kreditnými kartami, míňali dva razy viac peňazí, než tí, ktorým bolo umožnené platiť výlučne hotovosťou.

5. Obáľkový systém

Vytváranie rozpočtu sa odohráva v našej hlave. Ale je to prchavé – ako väčšina myšlienok, ktoré prebiehajú v našej hlave...

5. Obálkový systém

**Obálkový systém nám pomôže zmeniť náš finančný plán-
čiže predtým napísaný rozpočet – na konkrétne činnosti.**

Tento systém nám umožňuje ovládať výdavky v hotovosti,
ako aj platby debetnou či kreditnou kartou.

5. Obálkový systém

Obálkový systém je univerzálny a možno ho využívať pri ľubovoľnom rozpočte.

- ▶ Vyberte si kategórie, v rámci ktorých chcete priebežne kontrolovať výdavky. Pre každú kategóriu pripravte samostatnú obálku. Na obálku napíšte názov kategórie, napr. jedlo.
- ▶ Hneď, ako dostanete výplatu, vložte do každej obálky také množstvo peňazí, aké plánujete vydať v danom mesiaci v každej kategórii. Napríklad, ak chceme na jedlo vydať 250 €, tak do obálky vložte 250 € a zapíšte tú sumu na obálku.
- ▶ Chodí vám výplata na účet? Nevadí. Zaplaťte na začiatku mesiaca všetky svoje pravidelné poplatky a následne vyberte hotovosť z bankomatu. Hotovosť rozdeľte do obálok, podľa jednotlivých kategórií.

5. Obálkový systém

- ▶ Míňame peniaze tak, ako doteraz. Zatiaľ budeme predpokladať, že platíme v hotovosti. Jednoducho berieme z obálky a minieme na nákup jedla, napr. 30 €.
- ▶ Ak sme už v danom mesiaci konkrétnu obálku vyprázdnil, máme dve možnosti. Prvá – Do konca mesiaca už nevydáme viac z tejto kategórie. Tak to robia len skutočný tvrdšasi.
- ▶ Ak na konci mesiaca v obálkach zostanú peniaze, čiže budeme mať finančný prebytok, oplatí sa s nimi urobiť to, čo sme v našom rozpočte plánovali už skôr.

5. Obálkový systém

Základnou zásadou je “nekomplikovat”!

Rozpočet musí být natolik jednoduchý, aby ste vydržali v jeho přípravě aj realizácií.

6. Praktické cvičenia

Ďakujem za pozornosť

